

Jaromír Kromík, řídící učitel družst
Karašiat, odešel v pololetí z činné služby
a v prázdninách se odstěhoval do
Lvitavky. Ve schůzi obecního zastupitelstva
dne 15. prosince 1934 byl novým kronikářem
nastanoven Ing. Jan Mackerle. —

Nový
kronikář

Ujmaje se prání kroniky obce
Jaromíre přál bych si: abych pro paměť
budoucím zaznamenávat mohl mnohé, co
svědčí o vývoji a rozkvětu obce; abych
zaznamenávat mohl mnoho dobrého o
obyvatelích jejích; a abych zapsal vše
správně, jasně a podle pravdy, aby
čtenář někdy nemusel říci dle Dalimila
kronikáře: „Plete se (v to) a neměje.“

A tak počínám, částečně ještě z
poprámek svého předchůdce, psati paměti na

rok 1934.

Počal mívánu zima, nebylo velkých mrazů
ani mnoho sněhu. Vímánu nastává zřetelné oteplování,
v březnu vysychá zem a začíná jarní počasí, v
dubnu až -20°C a pořád málo deště. 18. dubna
prudká bouřka s hromobitím. V půli dubna
všechno zaseto, začínají sazet brambory. Do konce
měsíce odhroty trusné, do poloviny května otatní
stromy. Později mrazy nepřišly. Prší v dlouhých
obdobích, vždy už v nejvyšší čas. V půli července
náškolhem sucha zraje, do 10. srpna je po nich.

Pová-
rok

Teprve koncem srpna je deštivý týden, vegetace
znovu oživa, zvláště v teplem září. Až od 10.
října nastává nevlídné počasí, mlhy, pár
mrazů. 6-8 listopadu je teplo, pak syčravo

a mokrý, ale bez vydatných dešťů (mnohým vysychají studny) až do konce roku. 28. prosince první sníh, ale 30. pří a zádný mráz.

Úroda

Následkem sucha úroda obilí slabá, velká bída o píce; teprve po srpnových deštích píce lépe roste, pohod je ještě na poli, brambory a řepa trochu podprostřední. V září po deštích velká a nebyvalá úroda hub, nejvíce hrůbků. Lidé na ně chodili i s koší a už skoro nevěděli, co s nimi. —

Obecní
správa

V létě vydal se úřadu prvního náměstka starostova i členství v obecním zastupitelstvu pan Fr. Hloušek. Skutečně a pravě přičiny nejsou dobře známy — snad poměry ve straně (soc. dem.) nebo v zastupitelstvu. Prvním náměstkem pak zvolen p. Fr. Čapka.

Razítko

Od roku 1933 pečetí obec novým razítkem, jak je vedle otiskeno. Zhotoveno bylo podle zachované pečete na

listině z roku 1599. —

Škola

V pololetí odesl z činné služby řídící učitel Arnost Karafiát a v prázdninách se odděloval z Jaroměřic a s ním jeho choť učitelka Jos. Karafiátová. Jmenovaný kromě školy působil jako význačný funkcionář v místních spolecích, v Sokole, Národní jednotě i v Lboru dobr. hančí. Přicházel s iniciativními návrhy a velmi často zastával úkol řečníka (na 28. října, na slavnosti v prázdninách at.d.).

Od pololetí do prázdnin učila na zdejší škole učitelka Rašková, a po prázdninách byly nově ustanoveny učitelky: Jarмила Řezníčková z Pohčky, Markéta Truxíková z M. Trčboře a Miroslava Jančí z Čisté Trčboře. Správu školy pověřen učitel Mrva. ~ V zimě členové sboru přednášeli na večerních kurzech pro škole rodostle! —

Hospodářský stav obyvateľstva je stále pod vlivem obecné tísně. Roku 1933 i s počátku 1934 byli lidé znepokojeni a obávali se, že „padnou peníze“. Bylo to původně zhodnocování měny (následek t. zv. deflační krise) a začátkem r. 1934 jednání o snížení obsahu zlata v měnové jednotce; ale lidé, kteří víc instinktivně cítili, že se něco děje, po zkušenostech válečných se báli znehodnocení!

Nestalo se tak. Zemědělci zavedením obilního monopolu získali pevnější základnu pro své podnikání. Ale cena dobytka zůstává nízká. (U vepřů lehkých klesla až na 6 Kč, u těžkých až na 4 Kč za kg mrtvé váhy.)

Třívale tráví se nezaměstnanost dělnictva, hlavně stavebního, jehož je v obci hojnost. Soukromé stavby v obci i v okolí nepatrné.

Pohráčováno bylo v úpravě Úsobruky a zaměstnáváno asi 25 lidí, někdy i méně pro nedostatek peněz. Provedeno okrouhle 250 m od nového mostu proti vodě.

Pohud mohla, poskytovala zaměstnání obce. Pracováno na zachycování pramenů v Plicínkách pro

Hospodářský
stav

Nezaměst-
nanost

Úprava
potoha

Vodovod obecní vodovod. Zachycení zhruba zkončeno. Celá stavba vodovodu stála až dosud na 300.000 Kč, a jsou zachyceny tepné prameny. Doufáme, že oba, u červené skaly i v Pluččině, dohromady budou stačit.

Návěška návsí, Kromě toho zavržela obec staré korýto potoka na návsi nad betonovým mostem až asi k č. 44 (po poště). Závěška stála okolo 20.000 Kč kromě toho, co majitelé potahů odvlekli zdarma.

osázení Po obci, hlavně kolem upraveného potoka, vysazovány stromy z iniciativy místního včelařského spolku.

Tohoto roku v obci několikrát hořelo. 22. dubna k osmé hodině vyhořel domek Fr. Pospíšila č. 106.

Požary 19. srpna večer vyhořel dům Jos. Smitala na Šturtmichách, a hned 21. před 6. hodinou ráno chytilo ve stodole A. Pospíšilové č. 7 a nakrátko celá usedlost se zasažením po směru vpravo lehla popelem. Škoda odhadnuta hodně přes sto tisíc Kč. Vznusem obyvatele zvýšeno tím, že krátce před tím hořelo dvakrát v Jevíčku a žalovalo se, že ohně tam byly ohlašené. O půlnoci ze 16-17. října opět vypukl požár v „Dolním koutě“. Vyhořely stodůlky, kůlně a chlívkův chůvy'm lidem, M. Mléčkově č. 140, Janu Hlouškově č. 150, Fr. Podlerovi č. 259 a F. Vymětalové č. 184. Předky zachráněny. - Zaráželo, že k ohni se více lidé sběhli, ale velmi neradi pumpovali.

Výhrůžný dopis

Hned po požáru dostal starosta obce nepodepsaný dopis. Pisatel se prohlašoval za zrádce v obou posledních případech a namáčoval, že ohně jsou dílem nebo instou nerameštnaných a že ještě

se mohou opakovat, nebude-li práce. - Zavedení
vysvětlování bylo bezvýsledné a vznik ohnů, hlavně
posledních, se neobjasnil. Jih dřívě byly navrženy
noční hlídky občanů a po posledním požáru
hořela světlá pouličního světlení dlouho do noci.
Postrachem lidé si sdělovali celé sexnamy těch, u
nichž ještě mělo hořet, ale byly to dle všeho jen
pověsti, které rostly od úst k ústům. Do konce
roku m. se nestalo nic. —

Z minulé ohlednosti vedly k určení
jednání v kousi motorové strážky. Koncem
října dostal sbor dol. hasičů na vyžádání
motorovou strážku od firmy Chotěbor
v ceně 20.000 Kč mimo nové potřebné hadice.

Motorová
strážka

Obec se zavázala za 20.000 Kč v ročních
splátkách a sbírka po obci vynesla okolo 3.800 Kč. —

Spolky jaroměřské, hlavně tělovýchovné,
vynikely obvyklou činností (divadla, rek. cvičení,
výlety a p.). Těl. jednotka Sokol slavila 25.
výročí svého založení. Pořádala z jara akademii,
v létě cvičení s vystoupením starších členů a na
podzim slavnostní valnou hromadu. —

Spolky

Občanská záložna jaroměřská dovršila
20 let své působnosti. Činnosti v ní se vzdal
p. Jos. Dosedla, jenž od počátku po celých 20
let byl jejím pokladníkem. Uplná důvěra
v jeho osobu poctivost přispěla k poměrně
dobrému rozvoji záložny. Vkladů má přes
půl druhá milionu Kč a poskytuje v potřebných
případech tak, že by sotva kde dostali výhodněji.

Občanská
záložna

28. říjen oslaven přeměněním a pomínku

28. X.

padlých. Vztýčena státní vlajka, o významu slne promluvil pan starosta, následovaly dětské recitace a pak mužské sbory (řídil L. Kalandra).
Nedávně před tím vlály v obci černé prapory co výraz smutku nad smrtí Alexandra, krále jugoslávského.

Knihovna

Obecní knihovna měla v r. 1934 781 knih, a 96 čtenářů si vypůjčilo dohromady 1275 knih.

Knihovnicí je p. učitelka M. Hajnýšová

Noviny

Kromě toho se zde hodně novín, jichž se v obci odebíralo obrouhle: Moravské Noviny 53 čísla, Svoboda 31, Moravské Slovo 13, Národní politika 7, Moravské Orlice 6, Lid. Noviny 4, A-Zet 5, Den 2, Venkov, Pozor 1, Nový Lid 23. Kromě některých týdeníků a časopisů spolkových a odborových (podle sdělení poštovního úřadu). —

Kalvarie

Sluší namítnout změny na hoře Kalvarii: Dům J. Kmstáta a hostinec Jos. Kluby i s polem koupil hned z jara p. Fr. Hloušek z Usohrna. Změna režimu se projevila už o pontěch: nový hostinec byl zřízen pívem tak, že mu nechybělo, kde to dříve nedostatek piva o pontěch býval skoro pravidlem.

Pontě

Krámy tvořily o pontěch ulici po části, krávořec cesty od hostince na Kalvarii ke pravému vchodu na nádvoří (čelem ke kostelu nebo oltáři). Letos po prvé přemístěny na prostranství od loret, k levému vchodu na nádvoří hostelny. Hlavní pontě byly prostředně navštíveny, ale kramáři narábali na špatné výdělky. Lidé měli málo peněz.

Zdravotní stav

Zdravotní poměry byly normální, epidemických nemocí nebylo. Pravidelné

měsíční prohlídky děti houa' D. J. Škrípky
za pomoci por. anistenty Mlatečkové!

V novinách se objevily některé zprávy,
týkající se Jaroměřic.

Zprávy
časopisní

Profesor Karel Čupr, rektor české techniky
brněnské v článku "Jak vznikalo inženýrství
na Moravě" (Lidové Noviny dne 18. listopadu
1934) píše o začátcích technického školství
moravského. Frant. M. Šubík z Chobyne (který
byl majitelem Jaroměřic, o tom se autor
nezmíní) předložil r. 1724 stavu
moravským v Olomouci návrh na zřízení
školy, kde mimo jiné by se učilo "inžē-
nérskému umění, které je výborné a
prospěšné a záleží ve vycvičování počtářství,
geometrie, civilní a vojenské architektury
a zeměpisu". Návrh byl přijat a budovu
pro novou školu postavil v Olomouci Leopold
Antonín Šach z Bohušovic, Šubíkův
švagr. Šach z Jaroměřic vznesl první myšlenku
na zřízení technického školství moravského.

Technické
školství
moravské

Škola se udržela 150 let.

Ing. dr. techn. Vladimír Šach v článku "Betlém
v Kruku v Čechách a v Jaroměřích na Moravě"
(Národní Politika dne 25. prosince 1934)

připomíná o sochařské výzdobě v Betlémě na
Kálvarii jaroměřické a domnívá se, že může
být prací sochařské školy Braunsy. Braun či
jeho žáci pracovali v té době v Jaroměři (Mari-
ánský sloup), Kruku, Poličce, Litomyšli v
Čechách a ve Zďaru na Moravě, kde opat Václav
Vejmluva (přítel tehdejšího majitele Jaroměřic

Sochařská
práce v
Betlémě

F. M. Šubě), vybudoval zajímavý kostelík, jehož sošulptury dodal Braunův zám. A. Thomy. Ukazuje na některé shodné rysy a techniku práce s Mariánským sloupem v Jaroměři v lécích, z čehož se dá soudit na stejný původ.

Viděl: 10/5. 1935.

Slučilý okr. sk. imp.

Primice

Dne 8. července byla ve farnosti kostele primice P. Fr. Marka (z č. 268).

Nová prim.
elekt.
připojka

Na podzim zrušena připojka k primárnímu elekt. vedení, postavená domod přes Stráž a Kalvábii, a přizena nová od potoka u č. 319 vedena okolo potoka a Dolním kontem do dědičky a v obci zas zbytěně zničena část okrasného stromoví nebo znemožněno soustavne výsazem. Je těžko říci, je-li příčinou toho bezohlednost elektráren nebo malý odpor ze strany obecní správy. [Tř. záznam na r. 1924 (Dobroti)].

Denatur.
ovaný
cukr

Žemědělcům byl umožněn nákup laciného, ale denaturovaného cukru ke krmení dobytka. (1 kg ani za 70-80 hal.) Někteří lidé z nouze nemohouce koupit dost cukru čistého (a někteří při velké potřebě) kupovali cukr denaturovaný a po nějakém jednoduchém a nedokonalém vyčištění užívali jej ke slazení.

Pohled
ce
domu.

Pozoruhodný byl v poslední době pohled ce domu, na něj náhodou nebylo víc kupců. Dům č. 304 byl v r. 1929 prodán v dražbě za 48.000 Kč, a r. 1934 na podzim zas v dražbě jen za 25.000 Kč.